TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2014. gada 23. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kopienas muitas kodekss — Ievedmuitas nodokļa piedziņa — Preču izcelsme — Pierādījumi — Eiropas Savienības Pamattiesību harta — 47. pants — Tiesības uz aizstāvību — Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā — Dalībvalstu procesuālā autonomija

Lieta C-437/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 12. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 2. augustā, tiesvedībā

Unitrading Ltd

pret

Staatssecretaris van Financiën .

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs S. Rodins [*S. Rodin*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

ģenerāladvokāts N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 3. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Unitrading Ltd* vārdā – *R. Niessen-Cobben*, kā padomdevējs,

— Nīderlandes valdības vārdā – *B. Koopman*, *M. Bulterman* un *H. Stergiou*, pārstāves,

— Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vláčil*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *J. Beeko*, pārstāve, kurai palīdz *K. Beal*, *QC*,

— Eiropas Komisijas vārdā – *W. Roels* un *B.-R. Killmann*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Unitrading Ltd* (turpmāk tekstā – "*Unitrading*") un *Staatssecretaris van Financiën* par ievedmuitas nodokļa uzlikšanu.

Atbilstošās tiesību normas

3 Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") 243. pantā ir noteikts:

"1. Ikvienai personai ir tiesības pārsūdzēt muitas dienestu lēmumu, kas attiecas uz tiesību aktu muitas jomā piemērošanu un viņu skar tieši un individuāli.

[..]

2. Pārsūdzības tiesības var izmantot:

a) sākotnēji – muitas dienestos, kurus dalībvalstis ir izraudzījušās šim nolūkam;

b) turpmāk – neatkarīgā instancē, kas var būt tiesa vai līdzvērtīga specializēta iestāde, saskaņā ar dalībvalstīs spēkā esošajiem noteikumiem."

4 Muitas kodeksa 245. pantā ir paredzēts:

"Pārsūdzības procedūras īstenošanas kārtību nosaka dalībvalstis."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

5 2007. gada 20. novembrī *Unitrading*, kas reģistrēta Rikmensvērtā [*Rickmansworth*] (Apvienotā Karaliste), iesniedza Nīderlandes muitas iestādēs deklarāciju laišanai brīvā apgrozībā attiecībā uz 86 400 kilogramiem svaigu ķiploku (turpmāk tekstā – "prece"). Deklarāciju iesniedza *F. V. de Groof's In- en Uitklaringsbedrijf BV*, kas darbojās ar nosaukumu *Comex* (turpmāk tekstā – "*Comex*"), kā *Unitrading* tiešais pārstāvis. Deklarācijā kā preces izcelsmes valsts ir norādīta Pakistāna. Tai tika pievienots *Karachi Chamber of Commerce and Industry* 2007. gada 5. novembrī izdots izcelsmes sertifikāts.

6 Nīderlandes muitas iestādes 2007. gada 21. novembrī paņēma preces paraugus. Tajā pašā dienā šīs iestādes pieprasīja sniegt papildu garantiju tās šaubu par deklarēto izcelsmes valsti dēļ. Pēc tam, kad *Unitrading* sniedza šo garantiju, minētās iestādes 2007. gada 26. novembrī atļāva laist preci [brīvā apgrozībā]. Amsterdamas muitas laboratorija tomēr katra parauga daļu (turpmāk tekstā kopā – "paraugu daļas") pārbaudīja, izmantojot metodi ar nosaukumu "*ICP/MS (Inductively coupled plasma mass spectroscopy)* [induktīvi saistītas plazmas masas spektrometri] ar augstu jutību" *US Department of Homeland Security, Customs and Border Protection* [ASV iekšējās drošības, muitas un robežapsardzes birojs) laboratorijā (turpmāk tekstā – "ASV laboratorija"). Tā 2008. gada 8. janvāra vēstulē it īpaši norādīja, ka varbūtība, ka aplūkotā prece ir Ķīnas ķiploki, ir 98 %.

7 Pēc *Comex* pieprasījuma vēl viena katra no paraugiem daļa tika nosūtīta ASV laboratorijai, kas pēc analīzes apstiprināja iepriekš izdarītos secinājumus. Savukārt muitas iestādes noraidīja *Comex* priekšlikumu pārbaudīt preci Pakistānā uz sabiedrības, kurai prece tika ievesta Nīderlandē, rēķina.

8 Amsterdamas muitas laboratorija paziņoja jauno analīžu rezultātus attiecīgajai Nīderlandes muitas iestādei. Tā arī informēja pēdējo, ka analizēto paraugu atliekas netiek uzglabātas tās telpās, bet ka kontrolparaugi tiek uzglabāti centrālajā glabātuvē līdz 2009. gada 30. maijam, par ko *Unitrading* tika informēta 2008. gada 11. jūnijā. 2008. gada 2. decembrī muitas iestādes secināja, ka preces izcelsme ir Ķīna.

9 2008. gada 19. decembrī tika izdots un *Unitrading* paziņots paziņojums par muitas nodokli (turpmāk tekstā – "strīdīgais paziņojums par nodokli"). Ievērojot apgalvoto faktu, ka preces izcelsme ir Ķīnā, tika noteikts papildus nodoklis EUR 1200 par 1000 kilogramiem jeb EUR 98 870,40 apmērā.

10 *Unitrading* iesniedza sūdzību par strīdīgo paziņojumu par nodokli, apstrīdot ASV laboratorijā veiktās analīzes. Atbildot uz Amsterdamas muitas laboratorijas jautājumiem, ASV laboratorija 2009. gada 9. februārī elektroniskajā pastā norādīja, ka parauga daļas tika salīdzinātas ar datubāzes ziņām par deklarēto izcelsmes valsti, tas ir, Pakistānu, un par domāto izcelsmes valsti, tas ir, Ķīnu. 2009. gada martā turklāt informēja Amsterdamas muitas laboratoriju, ka preces paraugā ir atklātas vairāk nekā 15 elementu atliekas. Tomēr tā atteicās izpaust informāciju par Ķīnas un Pakistānas reģioniem, kas ir tikuši salīdzināti, jo šie ir slepeni dati, kuriem piekļuve ir ierobežota likumā.

11 2009. gada 20. oktobra ziņojumā par izmeklēšanu Ķīnā attiecībā uz noteiktu skaitu svaigu ķiploku sūtījumu uz Apvienoto Karalisti, Nīderlandi un Beļģiju, kuru izcelsmes valsts ir deklarēta Pakistāna, kaut arī aizdomas, ka šīs preces ir Ķīnas izcelsmes, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) secināja, ka ir nopietni iemesli uzskatīt, ka izcelsmes valsts bija nevis Pakistāna, bet Ķīna.

12 Tā kā šādos apstākļos muitas iestādes apstiprināja paziņojumu par nodokli, *Unitrading* vērsās *Rechtbank te Haarlem* (Hārlemas tiesa), kas ar 2010. gada 12. augusta spriedumu atzina prasību pret šo pēdējo minēto lēmumu par nepamatotu. *Unitrading* iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Gerechtshof te Amsterdam* (Amsterdamas Apelācijas tiesa), kas 2012. gada 10. maijā apstiprināja pirmajā instancē taisīto spriedumu, uzskatot it īpaši, ka Nīderlandes muitas iestādes ir pierādījušas, ka preces izcelsmes valsts bija Ķīna, nevis Pakistāna. Turklāt *Gerechtshof te Amsterdam* precizēja, ka laikā, kad tajā notika tiesas sēde, Amsterdamā vēl bija preces paraugu daļas, ko varēja izmantot iespējamā kontrolekspertīzē. *Unitrading* vērsās iesniedzējtiesā ar kasācijas sūdzību.

13 Šādos apstākļos *Hoge Raad der Nederlanden* [Nīderlandes Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Hartas [..] 47. pantā noteiktās tiesības prasa, ka, ja muitas iestādes saistībā ar importēto preču izcelsmes pierādīšanu vēlas pamatoties uz trešās personas veiktu analīžu rezultātiem, par ko šī trešā persona neizpauž sīkāku informāciju ne muitas iestādēm, ne deklarētājam, un kā rezultātā ir grūti vai neiespējami pārbaudīt vai atspēkot izmantoto secinājumu pareizību un tiek apgrūtināts tiesas uzdevums izvērtēt analīžu rezultātus, šādus rezultātus tiesa var neņemt vērā? Vai atbildē uz šo jautājumu būtiski ir tas, ka trešā persona nesniedz, to tuvāk nepamatojot, attiecīgo informāciju muitas iestādēm un ieinteresētajai personai, jo tā esot slepena tiesībaizsardzības informācija ("law enforcement sensitive information")?

2) Vai Hartas 47. pantā noteiktās tiesības prasa, ka tad, kad muitas iestādes nevar izpaust sīkāku informāciju par veiktajām analīzēm, uz kurām pamatojas to secinājums, ka precēm ir noteikta izcelsme – secinājums, kas tiek pamatoti apstrīdēts, – muitas iestādēm, ciktāl to no tām var saprātīgi sagaidīt, būtu jārīkojas atbilstīgi ieinteresētās personas lūgumam, ka tā uz sava rēķina ieinteresētās personas apgalvotajā izcelsmes valstī veic analīzes un/vai paraugu ņemšanu?

3) Vai atbildē uz pirmo un otro jautājumu nozīme ir tam, ka pēc maksājamo muitas nodevu paziņošanas preču paraugu daļas vēl ierobežotu laiku tika uzglabātas, kurām ieinteresētā persona varēja piekļūt, lai veiktu analīzes citā laboratorijā, pat ja šādu analīžu rezultāts neietekmētu faktu, ka muitas iestāžu izmantotās laboratorijas rezultāti nevarētu tikt pārbaudīti, kādēļ arī tad tiesai nebūtu iespējas – ja otra laboratorija secinātu ieinteresētās personas norādīto izcelsmi – salīdzināt abu laboratoriju rezultātus attiecībā uz ticamību? Ja atbilde ir apstiprinoša, vai muitas iestādēm būtu jānorāda ieinteresētajai personai, ka ir pieejamas paraugu daļas un ka tā var lūgt šos paraugus šādām analīzēm?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

14 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz muitas iestādēm pierādīt ievestās preces izcelsmi, pamatojoties uz trešo personu veiktām analīzēm, par kurām šī trešā persona atsakās sniegt papildu informāciju gan muitas iestādēm, gan deklarētājam muitā, kā rezultātā izmantoto secinājumu pareizības pārbaude vai atspēkošana tiek kavēta vai kļūst neiespējama.

15 *Unitrading* uzskata, ka Hartas 47. pantā ir prasīts, lai attiecīgā persona varētu uzzināt attiecībā uz to pieņemtā lēmuma pamatojumu. Līdz ar to, ievērojot sacīkstes principu, kas ir tiesību uz aizstāvību daļa, tiesvedības pusēm ir jābūt tiesībām iepazīties ar visiem tiesā iesniegtajiem dokumentiem vai apsvērumiem, lai ietekmētu tās nolēmumu, un tos apspriest. Tiesa savā spriedumā *ZZ* (C-300/11, EU:C:2013:363) jau ir nolēmusi, ka, ja izrādās, ka ieinteresētajai personai nav izpaužama noteikta informācija, it īpaši, ņemot vērā ar valsts drošību saistītus apsvērumus, valsts tiesas rīcībā ir jābūt un tai ir jāpiemēro procesuālās metodes un noteikumi, lai saskaņotu šos apsvērumus un Hartas 47. pantā noteiktās tiesības.

16 Čehijas Republikas valdība uzsver, ka muitas iestādei, ja tā vēlas pamatot savu lēmumu ar faktu, ka deklarētāja norādītā izcelsmes valsts neatbilst realitātei, ir jāpierāda šis apgalvojums. Pierādījuma spēks varētu būt tikai analīzes ziņojumam, no kura skaidri izriet, kāda procedūra tika izmantota un kādu rezultātu tā deva, kas būtu pietiekami, lai muitas iestādēm ļautu novērtēt rezultātu uzticamību un atbilstību un attiecīgajai personai derīgi izteikt savu viedokli par šiem rezultātiem.

17 Nīderlandes valdība norāda, ka ne muitas iestādes, ne *Unitrading*, ne iesniedzējtiesa nevarēja pilnībā iepazīties ar visām ASV laboratorijas veikto analīžu detaļām. Tomēr, ņemot vērā šīs laboratorijas uzticamību, iestādes varēja likumīgi uzskatīt, ka ziņojumi par analīžu rezultātiem ir pietiekams pierādījums. Tiesas kontroles efektivitāte, kas garantēta Hartas 47. pantā, prasa it īpaši, lai ieinteresētā persona varētu uzzināt attiecībā uz to pieņemtā lēmuma pamatojumu. Šī prasība tika ievērota pamatlietā.

18 Apvienotās Karalistes valdība apgalvo, ka, ievērojot līdzvērtības un efektivitātes principus, atbilstoši Muitas kodeksa 245. pantam katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka kompetentās tiesas un prasību pret ieinteresētajai personai nelabvēlīgu valsts muitas iestādes lēmumu procesuālie noteikumi. Tā kā Tiesa sprieduma *ZZ* (EU:C:2013:363) 57.–66. pantā ir noteikusi, ka ir jānošķir motīvi, uz kuriem administratīvais lēmums ir balstīts, un šo motīvu pamatā esošie pierādījumi, un tā ir nolēmusi, ka valsts tiesai ir jāizvērtē, vai un kādā mērā prasītāja tiesību uz aizstāvību ierobežojumi, kas izriet no tā, ka nav izpausti pierādījumi, var ietekmēt šo pierādījumu pierādījuma spēku.

19 Eiropas Komisija uzskata, ka, tā kā nav Savienības tiesiskā regulējuma par pierādījumu jēdzienu, visi pierādīšanas līdzekļi, ko pieļauj dalībvalsts procesuālās tiesības procedūrās, kas ir analogas Muitas kodeksa 243. pantā paredzētajām, principā ir pieņemami. Tomēr no sprieduma *ZZ* (EU:C:2013:363)

62.–67. panta izriet, ka kompetentām muitas iestādēm ir jāpierāda, ka precīzu un pilnīgu pierādījumu izpaušana, kas pamato dalībvalstu lēmumu likumību, apdraudētu to svarīgu vispārīgo interešu mērķu īstenošanu.

20 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Hartas 47. pantā garantētā pārbaudes tiesā efektivitāte pieprasa, lai attiecīgā persona varētu uzzināt attiecībā uz to pieņemtā lēmuma pamatojumu vai nu pašā lēmumā, vai vēlākā paziņojumā pēc šīs personas pieprasījuma, neskarot kompetentās tiesas tiesības lūgt attiecīgajai iestādei iesniegt tai šo informāciju tā, lai tā vislabākajā veidā varētu aizstāvēt savas tiesības un, zinot visus apstākļus, nolemt, vai ir derīgi vērsties kompetentajā tiesā, kā arī lai viņa pilnībā varētu īstenot attiecīgā valsts lēmuma tiesiskuma pārbaudi (skat. šajā ziņā spriedumu *ZZ*, EU:C:2013:363, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).

21 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet arī, ka attiecībā uz tiesvedību tiesā, ņemot vērā sacīkstes principu, kas ir daļa no Hartas 47. pantā paredzētajām tiesībām uz aizstāvību, procesa dalībniekiem ir tiesības iepazīties ar visiem lietas materiāliem vai tiesai iesniegtajiem apsvērumiem, lai varētu ietekmēt tiesas nolēmumu un apspriest izvirzītos apsvērumus. Ja tiesas nolēmums tiktu pamatots ar faktiem un dokumentiem, ar kuriem nav varējuši iepazīties paši lietas dalībnieki vai viens no viņiem un attiecībā uz kuriem lietas dalībnieki līdz ar to nav varējuši paust savu nostāju, tiktu pārkāptas pamattiesības uz efektīvu iespēju vērsties tiesā (spriedums *ZZ*, EU:C:2013:363, 55. un 56. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

22 Tomēr nešķiet, ka tādā gadījumā, kāds ir pamatlietā, šī sprieduma 20. un 21. punktā minētie principi būtu pārkāpti. No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *Unitrading* zina iemeslus, ar kuriem ir pamatots attiecībā uz to pieņemtais lēmums, ka tā ir iepazinusies ar visiem dokumentiem un apsvērumiem, kas iesniegti tiesai, lai ietekmētu tās lēmumu, un ka tai bija iespēja tos apspriest tiesā.

23 Šādos apstākļos ASV laboratorijas analīžu rezultāti ir vienkāršs pierādījums, ko gan muitas iestādes, gan Nīderlandes tiesa, ņemot vērā arī *Unitrading* iesniegtos argumentus un pierādījumus, varēja uzskatīt par pietiekamu, lai noteiktu preces īsto izcelsmi. Kā pamatoti uzsver Komisija, tā kā nav Savienības tiesiskā regulējuma par pierādījuma jēdzienu, principā ir pieņemami visi pierādīšanas līdzekļi, ko dalībvalstu procesuālās tiesības pieļauj Muitas kodeksa 243. pantā paredzētajai procedūrai analoģiskās procedūrās (spriedums *Sony Supply Chain Solutions (Europe)*, C-153/10, EU:C:2011:224, 41. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Šāda pierādīšanas līdzekļa pieņemamība, pat pieņemot, ka tas ir svarīgs vai noteicošs, lai atrisinātu attiecīgo strīdu, nevar tikt apšaubīta tikai tādēļ, ka šo pierādīšanas līdzekli pilnībā nevar pārbaudīt ne attiecīgā puse, ne tiesa, kas izskata lietu, kā tas šķiet ir attiecībā uz ASV laboratorijas analīzēm pamatlietā. Ja šādā gadījumā attiecīgā puse nevar pilnībā pārbaudīt šo analīžu rezultātu pareizību, tā neatrodas situācijā, kas pielīdzināma tai, kas bija lietā, kurā taisīts spriedums *ZZ* (EU:C:2013:363), kurā gan attiecīgā valsts iestāde, gan tiesa, kas izskata lietu sakarā ar prasību pret pēdējās minētās pieņemot lēmumu, atsakās, piemērojot šajā lietā aplūkoto valsts tiesisko regulējumu, paziņot ieinteresētajai personai precīzus un pilnīgus iemeslus, kas ir šajā ziņā pieņemtā lēmuma pamatā.

25 Nešķiet arī, ka tiesības uz efektīvu tiesību aizstāvību tiesā būtu pārkāptas pamatlietā, jo šķiet, ka atbilstoši valsts procesuālajām tiesībām tiesām, kas izskata lietu, nav saistošs faktu vērtējums un it īpaši muitas iestādes sniegtie pierādījumi (šajā ziņā skat. *Wilson*, C-506/04, EU:C:2006:587, 61. punkts).

26 Ciktāl pierādīšanas līdzekļa atbilstība nav pilnībā pārbaudāma visām tiesvedības pusēm, kā arī tiesai, kas izskata lietu, kā tas ir gadījumā ar analīžu rezultātiem pamatlietā, to var derīgi apšaubīt attiecīgā puse, it īpaši apgalvojot, ka šis pierādīšanas līdzeklis nevar būt apgalvoto faktu netiešs pierādījums, un izvirzot citus elementus, ar ko var pamatot šos atšķirīgos apgalvojumus, šīs personas tiesības uz efektīvu

tiesību aizsardzību tiesā, kas norādītas Hartas 47. pantā, principā nav pārkāptas. Kā izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, kā arī no Nīderlandes valdības apsvērumiem tiesas sēdē, tiesas, kurās prasība pamatlietā ir celta vienā pēc otras, šķiet var brīvi novērtēt tām iesniegto pierādīšanas līdzekļu atbilstību.

27 Tā kā Muitas kodeksa 245. pantā šajā ziņā ir paredzēts, ka šī kodeksa 243. pantā paredzētās pārsūdzības procedūras īstenošanas kārtību nosaka dalībvalstis, jākonstatē, ka katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka šo prasību procesuālie noteikumi ar nosacījumu, ka šie noteikumi nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz līdzīgām valsts rakstura prasībām (līdzvērtības princips), un tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas izriet no Kopienu tiesību sistēmas (efektivitātes princips). Šie apsvērumi attiecas arī konkrēti uz pierādīšanas kārtību (šajā ziņā skat. *Direct Parcel Distribution Belgium*, C-264/08, EU:C:2010:43, 33. un 34. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

28 Lai nodrošinātu efektivitātes principa ievērošanu, valsts tiesai, ja tā konstatē, ka, nosakot muitas parāda parādniekam pienākumu pierādīt deklarēto preču izcelsmi, ciktāl tam ir jāatspēko muitas iestāžu izmantota netieša pierādīšanas līdzekļa atbilstība, var tikt padarīta neiespējama vai pārmērīgi grūta šāda pierādījuma iesniegšana it īpaši tādēļ, ka tas attiecas uz datiem, kuri nevar būt šāda parādnieka rīcībā, ir pienākums izmantot visus procesuālos līdzekļus, kas tai ir pieejami saskaņā ar valsts tiesībām, ieskaitot rīkojuma izdošanu par vajadzīgajiem pierādījumu savākšanas pasākumiem (šajā ziņā skat. spriedumu *Direct Parcel Distribution Belgium*, EU:C:2010:43, 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Tomēr, ciktāl valsts tiesa pēc visu procesuālo līdzekļu, kas nodoti tās rīcībā ar valsts tiesībām, izmantošanas secina, ka attiecīgo preču patiesā izcelsme atšķiras no deklarētās un ka tātad papildu muitas nodevu vai pat naudas soda noteikšana deklarētājam ir pamatota, Hartas 47. pantā nav liegts minētajam tiesnesim pieņemt lēmumu šajā ziņā.

30 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz muitas iestādēm pierādīt ievestās preces izcelsmi, pamatojoties uz trešo personu veiktām analīzēm, par kurām šī trešā persona atsakās sniegt papildu informāciju gan muitas iestādēm, gan deklarētājam muitā, kā rezultātā izmantoto secinājumu pareizības pārbaude vai atspēkošana tiek kavēta vai kļūst neiespējama, ar nosacījumu, ka ir ievēroti efektivitātes un līdzvērtības principi. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai tas tā bija pamatlietā.

Par otro un trešo jautājumu

31 Uzdodot otro un trešo jautājumus, kas ir jāpārbauda kopā, iesniedzējtiesa jautā būtībā, vai tādā gadījumā, kāds ir pamatlietā, un pieņemot, ka muitas iestādes nevar izpaust sīkāku informāciju par attiecīgajām analīzēm, Hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka analīzēm, uz kurām pamatojas to secinājums, ka precēm ir noteikta izcelsme, muitas iestādēm būtu jāapmierina ieinteresētās personas lūgums uz sava rēķina ieinteresētās personas apgalvotajā izcelsmes valstī veikt preces analīzes. Turklāt iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, vai nozīme ir tam, ka pēc maksājamo muitas nodevu paziņošanas preču paraugu daļas vēl ierobežotu laiku tika uzglabātas, kurām ieinteresētā persona varēja piekļūt, lai veiktu analīzes citā laboratorijā, un, ja atbilde ir apstiprinoša, vai muitas iestādēm būtu jānorāda ieinteresētajai personai, ka ir pieejamas uzglabātas paraugu daļas un ka tā var lūgt šos paraugus nodot tās rīcībā minētajām analīzēm.

32 Lai atbildētu uz otro un trešo jautājumu, vispirms ir jāatgādina, ka Hartas 47. pantā principā nav liegts ievesto preču izcelsmes pierādījumus, ko muitas iestādes nosaka, pamatojoties uz valsts procesuālajām tiesībām, balstīt uz trešo personu veiktu analīžu rezultātiem, kurus nav iespējams pārbaudīt vai atspēkot to pareizību, ar nosacījumu, ka ir ievēroti efektivitātes un līdzvērtības principi.

33 Otrkārt, no šī sprieduma 27. punkta izriet, ka, pirmkārt, katras dalībvalsts tiesību sistēmā ir jānosaka Muitas kodeksa 243. pantā norādīto prasību procesuālie noteikumi ar nosacījumu, ka šie noteikumi nedrīkst būt mazāk labvēlīgi par tiem, kas attiecas uz līdzīgām valsts rakstura prasībām (līdzvērtības princips), un tie nedrīkst padarīt praktiski neiespējamu vai pārmērīgi grūtu to tiesību īstenošanu, kas izriet no Kopienu tiesību sistēmas (efektivitātes princips), un ka, otrkārt, šie apsvērumi attiecas arī konkrēti uz pierādīšanas kārtību.

34 Šie apsvērumi pilnībā ir piemērojami otrajam un trešajam jautājumam. Tādējādi, lai gan dalībvalstīm ir vajadzība ievērot efektivitātes un līdzvērtības principus, jautājums, vai tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, muitas iestādēm ir jāpieļauj ieinteresētās personas lūgums veikt analīzes trešajā valstī, fakta, ka preču paraugu daļas ir tikušas uzglabātas noteiktu laiku, atbilstība šajā ziņā un, ja tas tā ir, jautājums, vai muitas iestādēm par to ir jāinformē ieinteresētā persona, ir jāvērtē, pamatojoties uz valsts procesuālajām tiesībām.

35 Tādējādi uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka tādā gadījumā, kāds ir pamatlietā, un pieņemot, ka muitas iestādes nevar izpaust sīkāku informāciju par attiecīgajām analīzēm, jautājums, vai muitas iestādēm būtu jāapmierina ieinteresētās personas lūgums uz sava rēķina ieinteresētās personas deklarētajā izcelsmes valstī veikt preces analīzes, kā arī jautājums, vai nozīme ir tam, ka preču paraugu daļas vēl ierobežotu laiku tika uzglabātas, kurām ieinteresētā persona varēja piekļūt, lai veiktu analīzes citā laboratorijā, un, ja atbilde ir apstiprinoša, vai muitas iestādēm būtu jānorāda ieinteresētajai personai, ka ir preču paraugu daļas un ka tā var lūgt šos paraugus nodot tās rīcībā minētajām kontrolēm, ir jāvērtē, pamatojoties uz valsts procesuālajām tiesībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

36 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz muitas iestādēm pierādīt ievestās preces izcelsmi, pamatojoties uz trešo personu veiktām analīzēm, par kurām šī trešā persona atsakās sniegt papildu informāciju gan muitas iestādēm, gan deklarētājam muitā, kā rezultātā izmantoto secinājumu pareizības pārbaude vai atspēkošana tiek kavēta vai kļūst neiespējama, ar nosacījumu, ka ir ievēroti efektivitātes un līdzvērtības principi. Valsts tiesai ir jāpārbauda, vai tas tā bija pamatlietā;**

2) **tādā gadījumā, kāds ir pamatlietā, un pieņemot, ka muitas iestādes nevar izpaust sīkāku informāciju par attiecīgajām analīzēm, jautājums, vai muitas iestādēm būtu jāapmierina ieinteresētās personas lūgums uz sava rēķina ieinteresētās personas deklarētajā izcelsmes valstī veikt preces analīzes, kā arī jautājums, vai nozīme ir tam, ka preču paraugu daļas vēl ierobežotu laiku tika uzglabātas, kurām ieinteresētā persona varēja piekļūt, lai veiktu analīzes citā laboratorijā, un, ja atbilde ir apstiprinoša, vai muitas iestādēm būtu jānorāda ieinteresētajai personai, ka ir preču paraugu daļas un ka tā var lūgt šos paraugus nodot tās rīcībā minētajām kontrolēm, ir jāvērtē, pamatojoties uz valsts procesuālajām tiesībām.**

[Paraksti]